

Pædagogisk læreplan 2022

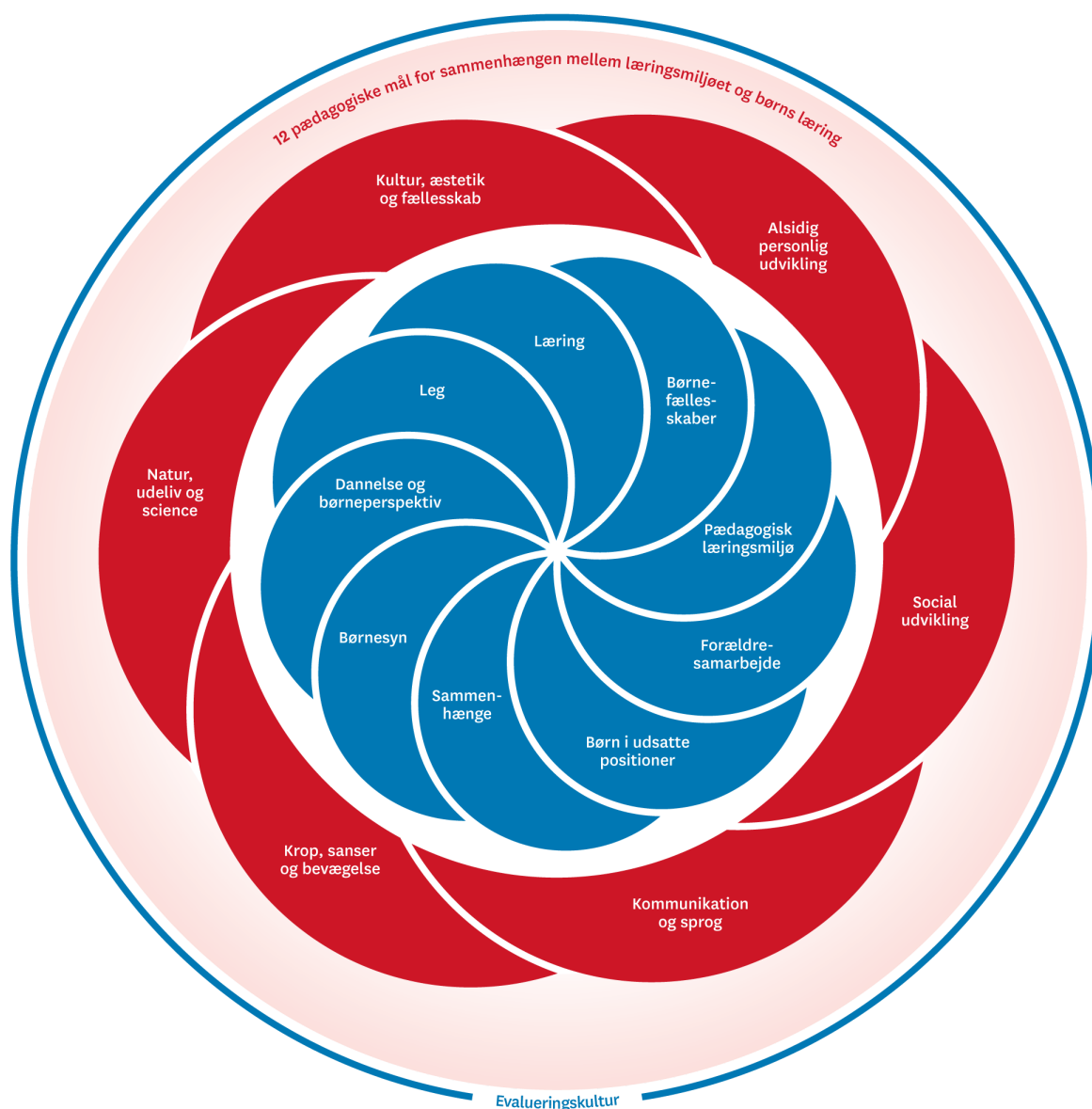

Naturbørnehaven i Hasle

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold. Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Naturbørnehaven er en lille privat børnehave med plads til 25 børn i alderen 3 år til skolestart. Vi bor i "det gamle" klubhus Fælledvej 47c, med skov og strand som nærmeste nabo. Vi har en stor grund med legeplads og plads til leg og bevægelse, og benytter os også af den nærliggende fodboldbane til leg m.m.

Vi arbejder ud fra et mål om, at styrke barnets selvværd og tro på egne evner. Samværet mellem børn og voksne er præget af en gensidig respekt og anerkendelse.

Naturen omkring os har stor betydning i hverdagen. Vi ønsker, at lære børnene "fra jord til bord", og være med til at skabe et tilhørsforhold til naturen og alle dens aspekter. Vi planter og sår i foråret, og om sommeren og sensommer høster og plukker vi grøntsager og frugt.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere tilstede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

I Naturbørnehaven vægter vi at der er plads, tid og ro til at være barn. Vi har fokus på at give børnene nærhed, tryghed og omsorg så de har en platform for udvikling.

Vi tager udgangspunkt i det positive i det enkelte barn (positive forventninger fra personale til barnet). Vi ser på barnets ressourcer frem for mangler. Vi arbejder med at styrke barnets selvværd og tro på egne evner. Vi skaber udfordringer der ligger indenfor den nærmeste udviklingszone.

Vi vægter den frie leg, hvor vi har mulighed for at følge børnenes spor. Hvad er det som rører sig hos dem og er det noget vi kan bygge videre på? I legen har vi mulighed for at stå bagved, ved siden af eller gå foran. Dette i forhold til at observere, udvide og inspirere legen.

Barnet skal føle sig værdsat i det daglige. De skal opleve nogle voksne som vil dem.

Dannelse og børneperspektiv:

Vi lægger megen vægt på at barnet har medindflydelse på aktiviteter, både egne og vokseninitierede. I løbet af ugen har børnene medbestemmelse i forhold til at skulle vælge, hvad der f.eks. skal laves af mad til fællesspisning, eller hvor de egentlige ture skal gå hen. Derigennem bliver barnet set og hørt. Alle kommer med forslag og de voksne tager udgangspunkt i hvad der har fået flest stemmer og på den måde oplever børnene at være en del af et demokrati.

I Naturbørnehaven har vi en fast daglig struktur. Ud fra denne, prøver vi at skabe en demokratisk tilgang. I børnehaven har vi en tavle, hvorpå børn og voksne kan se hvad der skal ske i løbet af dagen samt hele ugen.

Leg:

I legen bliver indtryk og læring bearbejdet og erfaringer bliver lagret. Det er derfor yderst vigtigt at vi kan skabe rum og mulighed for leg, børnene imellem, samt for den enkelte. I Naturbørnehaven er legen, især den frie leg, en gennemgående del af dagen. Legen foregår primært udendørs. Det er i legen børnene oplever læring og udvikling. Legen er med til at

fremme deres fantasi, sprog, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Rollelege, såsom "far, mor og børn" og andre fantasifulde lege, hjælper dem til at udvikle sig socialt. Hvad kan man tillade sig, hvordan reagerer de andre på min opførsel, hvordan kan jeg komme til at bestemme noget? Derigennem udvikler de sig socialt. De lærer at interagere med hinanden og oplever hvordan andre i legen reagerer på det de gør. Dette værende positivt som negativt.

Legen giver os mulighed for at se på trivslen i børnegruppen, såvel som det enkelte barn. Vi har mulighed for at gå ind og støtte op om legen. Vi kan være den som går bagved, ved siden af eller foran. Nogle gange går vi foran for at styre legen i en positiv retning, hvis den tilfældigvis har taget en negativ drejning. Vi går ind og guider og sætter rammerne, for derefter at glide ud og lade legen fortsætte. Nu med ny inspiration. Vi sætter i nogle tilfælde nye rammer op for at alle børn kan være med.

Læring:

I Naturbørnehaven bruger vi meget tid udendørs. Her har børnene rig mulighed for at bruge deres kroppe og sanser. Personalet prioriterer at være hvor børnene er, hvilket giver børnene mulighed for kontakt med en voksen, når det undrer sig. Dette giver barnet mulighed for at øve kommunikation og sociale interaktioner med en anden. Ligeledes har den voksne mulighed for at understøtte barnets læring / øvelse i at indgå i social interaktion med andre børn. Når den voksne er til stede, er der rig mulighed for at udforske naturen sammen i spontane eller planlagte aktiviteter. (På legepladsen, skov m.m.) Det giver mulighed for at fremme og udfordre barnets forståelse af hvad det ser og rører ved.

På legepladsen er børnene aktive og der er mere eller mindre altid fart på. Deres interaktion med hinanden gør, at de øver sig i at lave aftaler med hinanden, laver alliancer eller opfinder lege hvor fantasien flittigt bliver brugt. Cykler bliver til busser, motorcykler, fejmaskiner osv. Her kan vi som voksne være med til at udvide børnenes fantasi ved at komme med inspiration. Hvad kan en cykel ellers være? Kan vi bruge en spand som en hat? Skovle bliver til sværd og gyngerne bliver til både vi sejler i.

Der fortælles også historier for børnene. Nogle gange er børnene involverede og medskabere af historien. Dette er med til at inspirere deres fantasi. Elementer fra historierne tages måske med i legen senere, eller inspirerer børnene til selv at fortælle historien for andre. I perioder laver de voksne dukketeater for børnene hvor temaet er hvad der har rører sig hos børnene. Det kan være en konflikt som dukkerne spiller hvorefter børnene skal være med til at sætte ord på hvad der skete og hvordan dukkerne kan løse det.

I børnenes lyst til at eksperimentere, går vi som voksne ind og understøtter denne udvikling. Vi forsøger at skabe nogle rammer som giver den enkelte en tryghed til at turde, også selvom der fejles. Oplever barnet at det fejler, guider vi det videre ved at vi selv viser begejstring og interesse i det det foretager sig for at barnet derved får lyst og motivation til at prøve igen.

Det at frirummet prioriteres i Naturbørnehaven, gør at det enkelte barn har mulighed for at undersøge og eksperimentere med erfaringer det har gjort sig andetsteds. F.eks. når barnet leger far, mor og børn, eller det bygger gulv af store træklodser på legepladsen, fordi det har set far lave gulv derhjemme. Vi giver også barnet mulighed for at opleve og erfare andre arenaer end kun børnehaven. Dette kan være skoven som, samtidig er med at det giver motion, udfordrer motorikken og pirrer nysgerrigheden og opdagelysten. Børnenes viden,

om naturen, udvides. De bliver rige på oplevelser og gør sig samtidig nye erfaringer de kan bruge andetsteds. Det støtter børnenes egen kreativitet og lærer dem f.eks. noget om fysik. Hvad sker der når en pind kastes op i luften? Hvorfor falder den ned igen?

I Naturbørnehaven bruger vi legen som udgangspunkt til at se hvad der optager børnene. Er der noget som udfordrer fællesskabet? Er der nogle børn som føler sig udenfor? Er deres læring og udvikling i fare? Legen kan give os et fingerpeg om hvad der er oplagt at arbejde videre med. Vi følger børnenes spor. Det kan være at børnene leger de samme lege hele tiden og mangler inspiration. Hvad kan vi gøre for at udvide deres legerpertoire? Her kan vi udsætte børnene for nye oplevelser, enten fra os selv eller andetsteds. At give børnene en fælles oplevelse, kan være med til at skabe et fælles grundlag de kan lege ud fra. F.eks. hvis børnene har været på besøg på den lokale renovationsplads, kan det inspirere til at de leger at cyklerne er skraldebiler og de kører rundt og samler skrald. Den voksne kan også gå foran og vise børnene at vi kan lege det vi har set.

Børnefællesskaber:

I Naturbørnehaven vægter vi fællesskabet. For os er det vigtigt at børnene føler at de er del af et fællesskab. Det vil sige det overordnede fællesskab hvor vi alle er sammen. Derudover skal vi også have fokus på de mindre legefællesskaber og sørge for at alle børn er en del af et sådant. Børnenes fællesskaber kan også involvere os voksne. Det er i disse fællesskaber børnene lærer og udvikler sig. Det er derfor vigtigt at vi skaber rum til disse. Udvikler et fællesskab sig ikke, er det vores opgave at være bevidst om dette og inspirere til udvikling. Dette kan vi gøre ved at gå ind og være en del af fællesskabet. Vi kan lege med og gå foran og vise nye legemuligheder.

Vi kan i de mindre fællesskaber arbejde med det enkelte barn. Det kan være at et barn ikke viser megen initiativ, hvilket kan være med til at holde det tilbage i sin udvikling. Det er derfor i de små arenaer, de små fællesskaber, vi kan arbejde med barnets initiativ. Vi kan give det små succesoplevelser som så på et senere tidspunkt, kan give det mod på at afprøve i det større fællesskab.

Da det er i fællesskaberne al leg, dannelse og læring sker, er det vigtigt at vi prioriterer dette. Det er vigtigt vi har fokus på disse i løbet af en hel dag. Vi skal sørge for at skabe et inkluderende fællesskab indeholdende mindre legefællesskaber. Vi voksne kan være med til at skabe fællesskaber ved hjælp af narrativer. Vi skaber historien der er omkring børnene, hvilket kan være med til at inkludere eller ekskludere. Derfor er det vigtigt vi er bevidste om hvordan vi omtaler børnene i børnenes nærvær, da dette smitter af på hvordan de opfatter hinanden.

Hvis vi får skabt et fællesskab hvor alle trives og er glade for at komme, giver vi også mulighed for rum til læring, udvikling og dannelse. Det er vigtigt vi prioriterer trivsel, da denne er grobund for resten.

Ved at have de 5 elementer for øje i dagligdagen, er det med til at skabe grobund for et godt pædagogisk læringsmiljø, hvor det enkelte barn kan blomstre.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Pædagogisk læringsmiljø:

I Naturbørnehaven foregår læring ikke kun gennem børneinitierede lege eller voksen planlagte aktiviteter, men også gennem de daglige rutiner. F.eks. om fredagen skal børnene være med til at forberede maden som spises til frokost. Børnene har til dels medbestemmelse på om de vil være med, men nogle gange udvælger den voksne nogle af dem. Dette kan være hvis vi ønsker at arbejde med bestemte børn og deres indbyrdes relationer. Det kan også være for at skabe eller afprøve nye. I tilberedningen tales der om de forskellige råvarer. Ved børnene hvad det hedder? Er det noget de har smagt før? Måske har de set mor eller far bruge det derhjemme? Dette giver rig mulighed for at arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samtidig med at vi skaber nogle rammer hvor de laver mad sammen med sine kammerater/venner, skaber vi også rum for at nye venskaber kan udvikle sig.

Måske har vi et barn med som ikke har nogen bedste ven. Her kan vi være med til at skabe grobund for kommende relationer / venskaber. Vi skaber trivsel. Vi giver også barnet mulighed for at udvikle sig. En simpel ting som at barnet udtrykker, at det er dårlig til at skrælle gulerødder, kan vi være med til at understøtte oplevelsen af at kunne. Vi guider og roser det. Det går derfra med en oplevelse af at det kan. Samtidig en oplevelse af at der er en voksen som tror på det og har brug for dets hjælp. Barnet føler sig unik. I interaktionen med den voksne og de andre børn, får vi også arbejdet med det emotionelle hos barnet idet det får en større tro på sig selv. Et større selvværd. At hjælpe til i køkkenet er udviklende for motorikken og giver samtidig anledning til en god snak om mad, sundhed og råvarer. Børnene gør sig erfaringer om hvordan mad, brød, kager m.m. tilberedes og anrettes.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældresamarbejde:

En vigtig faktor for at børnefællesskaberne trives er forældrene. Forældrene kan være med til at skabe gode fællesskaber. Dette kan være i form af legeaftaler med andre kammerater. Ligeledes er det vigtigt at forældre bliver bevidste om deres betydning for at fællesskaberne trives. Hvilke narrativer skaber de omkring de andre børn, såvel som deres eget? Omtaler forældre de andre positivt, kan det være med til at åbne op for muligheder for nye fællesskaber og inkludere børn som står uden for.

Vores samarbejde med forældrene foregår primært via den daglige kontakt. Der afholdes årlige forældresamtaler og også ekstra samtaler efter behov. Diverse arrangementer giver også mulighed for dialog med forældre. Sommerfest, julearrangementer m.m. Disse giver mulighed for at sætte børnenes læring på dagsorden. Forældrene har mulighed for at se hvilke erfaringer børnene har gjort sig. F.eks. et teater som vises. Arrangementer giver os mulighed for at bidrage til barnets narrativ. Vi kan, overfor forældre, fortælle hvilke erfaringer deres barn har gjort sig, og hvordan det evt. har udviklet sig gennem forløbet. Måske er der et barn som før har haft svært ved at stå foran mange mennesker, men nu, med hjælp fra pædagogisk personale, har samlet mod til at turde. At forældrene oplever at deres barn bliver set positivt, gør vores samarbejde, med forældrene, nemmere. De bliver mere imødekommende og åbne over for fremtidig dialog.

Til forældremøder har vi mulighed for at sætte vores dagligdag på dagsorden. Forældrene får mulighed for at få et indblik i hvordan vi arbejder med børnene. Ligeledes hvorfor vi gør som vi gør.

I Naturbørnehaven ved vi, at forældre er forskellige. Vi prøver at målrette/differentiere vores samarbejde i forhold til den enkelte familie. Samtidig med at vi tager højde for den enkelte, har vi også fokus på det generelle samarbejde. Hvad kan vi gøre i fællesskab i forhold til trivsel, læring, udvikling og dannelse? Vi går efter at skabe et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde. Dette samarbejde kan f.eks. være at vi vejleder forældre i, hvordan de kan arbejde derhjemme, i forhold til at understøtte barnets trivsel og læring. Det kan være lige fra højt læsning og samtale om bogen (også kaldet dialogisk læsning) til en længere dialog om hvad der sker rundt omkring os. Vi kan også vejlede forældre i hvad de kan forvente af børn i forhold til deres alder. Herigennem er forældrene med til at udvide/udvikle deres

barns erfaringsverden. De kan understøtte barnet i, at det gerne må være undrende og stille spørgsmål til omverden.

Vi ser gerne at forældrene vægter dette samarbejde og at de tager ansvar i forhold til det der sættes i gang omkring deres barn og i børnegruppen. Forældrene er en vigtig del i at trivslen kan finde sted. Vigtigt at forældrene har en positiv tilgang til Naturbørnehaven, da dette vil smitte af på barnet. Forældrene er med til at skabe positive narrativer omkring børnehavne, børn og andre der har tilhørsforhold.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner:

Legen fortæller os hvordan det enkelte barn trives. Ser vi f.eks. et barn som ofte er alene, er vi nysgerrige på hvad der ligger bag. Har barnet det fint med det, eller savner det nogle at lege med? Her har vi mulighed for at gå ind og guide barnet og f.eks. sammensætte små legegrupper som vil kunne inspirere leg. Vi skaber et mindre fællesskab som er med til at tilgodese barnets trivsel. Vi kan vælge at indgå i fællesskabet for så på et senere tidspunkt at inddrage andre børn. Vi kan være med til at gøre det enkelte barn interessant i legen og derved hæve dets status i børnegruppen. Derigennem kan det danne basis for at barnet selv kan skabe en leg næste gang det står alene. Vi skal få barnet til at se/opleve sig selv som værende en betydningsfuld del af fællesskabet. Det skal føle sig unik og at der er brug for det.

Det er vigtigt at barnet oplever legen udvikle sig positivt. En positiv oplevelse vil smitte af på om barnet synes det har været en god dag i børnehaven. Dette vil så i sidste ende føre til god trivsel og at barnet har lyst til at komme dagen efter.

For børn i udsatte positioner er det yderst vigtigt at vi møder barnet med positive forventninger.

Denne tilgang gør sig gældende lige meget hvilke udfordringer barnet står over for. Værende det sproglige, sociale, motoriske udfordringer eller andet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen:

I det sidste år af børnenes børnehaveliv, sætter vi fokus på fremtidig skolestart. Særligt det sidste halve år intensiverer vi det skoleforberedende. Vi arbejder med færdigheder som vil gøre børnenes skoleliv lettere. Børnene glæder sig ofte til at være i skolegruppen og til der skal laves aktiviteter. I skolegruppen arbejder vi med:

- at børnene skal kunne sidde stille og koncentrere sig i længere tid ad gangen.
- Vi leger med bogstaver og tal og løser små skoleopgaver. I denne proces fokuserer vi på hvad den enkelte skal øve sig på, for at kunne blive skoleparat.
- Der laves aktiviteter som er med til at styrke fællesskabet, de sociale kompetencer og samarbejdet børnene imellem.

Vi er meget opmærksomme på at det ikke bliver skole i børnehaven, men et læringsmiljø hvor vi kan arbejde med trivsel, læring, udvikling og dannelse af det enkelte barn, såvel som børnefællesskabet. Især trivsel spiller en stor rolle i gruppen. Vi prioriterer at alle skal trives og have lyst til deltagelse. Vi prøver at skabe et forum, som er med til at give børnene en følelse af hvad det vil sige at gå i skole. Det er vigtigt at børnene føler det som leg. Vi vægter at barnet oplever det er spændende at lære noget nyt og at nyt ikke er farligt, men sjovt, hvis vi gør det sammen.

Hos børnene kan der være forskellige forventninger til hvad det vil sige at gå i skole. Vi prøver at klæde børnene på, give dem nogle færdigheder / erfaringer med at være i et fællesskab. Vi vægter at børnene får positive erfaringer. Derved er vi med til at skabe en positiv forventning til hvad det vil sige at gå i skole. Er der usikkerhed hos barnet, for hvad skole egentlig er for en størrelse, arbejder vi med at give barnet en positiv oplevelse.

I skolegruppen benytter vi os af forskellige pædagogiske redskaber, eksempelvis Filur. Filur er et pædagogisk tilrettelagt forløb med afsæt i dialogisk læsning af fem populære billedbøger. Materialet er målrettet netop denne aldersgruppe, så det gennem leg og læring understøtter arbejdet med børnenes udvikling i forhold til læreplanstemaerne. Materialet sikrer en progression i det enkelte barns sproglige kompetencer og bidrager dermed til en bedre skolestart.

I det sidste halve år, arbejdes der med et kommunalt overgangsprojekt fra børnehave til skole. Der foregår aktiviteter som starter i børnehaven og senere bevæger sig hen i skolen. Barnet og den voksne besøger så det enkelte barns skole sammen. På skolen er kommende kammerater samt børnehaveklasselærere. Her arbejdes der videre med projektet i fællesskab.

Til sidst bliver produktet udstillet på den enkelte skole. Dette projekt er med til at børnene har et fælles udgangspunkt når de starter.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Naturbørnehaven samarbejder lokalt med:

Skole: Der samarbejdes omkring skolestart ved, at der bliver afholdt overleveringssamtaler i børnehaven. Ved mødet deltager repræsentanter fra skolen og børnehaven og forældrene indbydes. Mødets formål er at videregive oplysninger som er relevante for at kunne støtte op om omkring barnets skolestart. Den lokale skole inviterer til diverse arrangementer, blandt andet Æblefest i september, krybbespil til jul og fastelavnsfest i idrætshallen.

Deltagelse i aktiviteterne er med til at give børnene en indsigt i hvad det vil sige at være i skole. Vi prøver at skabe et positivt billede og derved bliver overgangen til skolen lettere. Vi gør skolen til et kendt rum.

Det hænder at andre skoler, hvortil vi har kommende elever, inviterer til f.eks. teater eller andet. Dette deltager vi gerne i.

Vi har altid med i vores planlægning af aktiviteter, at vi benytter lokale ressourcer. Det kan f.eks. være en jæger. Her tager børnehaven i skoven hvor der tales om jagt og natur. Børnene er med til at finde dyr som jægeren har gemt i skoven. Bagefter tilberedes disse over bål. Jægerne er med til at give børnene et indblik i jagt og natur samt en jægers virke. Det kan ydermere være en fisker som vi mødes med på havnen og hører om hans arbejde, eller møder en svampekender som vi tager på svampejagt med.

Ud over Naturbørnehaven i Hasle, ligger der en offentlig institution; **Børnehuset Hasle**. Dem har vi et samarbejde med i forhold til at mødes på tværs. Vi mødes også til diverse lokale arrangementer. Det at vi laver ting sammen, især når det gælder kommende skolebørn, er med til at børnene får set dem de måske skal gå i skole med. Mange af børnene har allerede set hinanden i f.eks. den lokale idrætsforening. Det kan være at vi mødes i skoven eller tager på besøg hos hinanden. Dette er med til at skabe et trygt miljø hvor børnene kan lære at

være sammen. Jo mere børnene lærer hinanden at kende, skaber det også en grobund for nuværende og fremtidig trivsel, når de engang skal i skole sammen.

Folkebibliotek i Hasle og Rønne: Vi benytter de lokale biblioteker. Her er der mulighed for at låne ønskede bøger. Besøget er med til at give børnene indsigt i at biblioteket er en udflugtsmulighed også for egen familie. Biblioteket er et rum hvor børnene kan kigge i bøger og lege, samt mulighed for oplæsning. Biblioteket er også et rum hvor børnene mødes med tilfældige børn fra andre institutioner. Her skabes et læringsmiljø hvor børnene øver sig i at møde det nye og ukendte. Børnene lærer at navigere i bibliotekets rum og regler, samt ser hvad det kan bruges til. De bliver trygge ved at være der.

Dagplejen: De lokale dagplejere kommer på et ugentligt besøg hvor vi alle leger sammen ude på børnehavens legeplads. Her dannes der grobund for at dagplejens børn kan spejle sig i de ældre børn. Børnene kan interagere og udvikle deres sociale evner. Det pædagogiske personale i børnehaven får mulighed for at lære kommende børn at kende og børnene får set os an. Derigennem skabes en tryghed som er med til at lette overgangen til børnehaven.

Plejecenter Toftegården: Vi tager jævnligt på besøg på plejecenteret. Her synger børnene for de ældre, f.eks. julesange til jul, men også andre almindelige børnesange på andre tider af året. Plejecentret arrangerer tøndeslagning til fastelavn som vi deltager i sammen med børnehuset Hasle. Fokus i mødet med de ældre er at der foregår en social læring. Børnene får en kompetence i at omgås ældre mennesker og lærer at vise hensyn. Børnene kan være med til at give de ældre en livsbekræftende oplevelse når de ser børnene lege og grine.

Her i **Hasle by**, inviterer bytinget os til at pynte byen op til f.eks. påske. Sker det at de, eller skolens forældreforening, inviterer til andet, deltager vi også i det.

Årligt er der forskellige oplevelser på Bornholm som tilbydes børnehaverne. Blandt andet har vi tradition for, i foråret, at tage på tur til rovfugleshow. Til jul på tur til ÅkirkeJULEby og også til udstillinger på lokalhistorisk museum.

Vi benytter os af tilbud fra hele øen, såfremt det kan lade sig gøre at komme dertil, og samtidig giver mening for børnegruppen. Vi har bl.a. deltaget i disse tilbagevendende arrangementer:

- Rovfugleshow
- Trolling Master Bornholm
- Juleudstilling på museet

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Naturbørnehaven ønsker vi med de fysiske rammer at skabe en hjemlig følelse, med plads til leg, men også med respekt for omgivelserne. Da børnehaven, for de fleste børn, er et sted hvor de tilbringer mange af deres vågne timer, synes vi det giver mening at tænke på børnehaven som deres andet hjem.

Indendørs er der én stue, med billeder på væggen som kan indbyde til relevante samtaler om fx bogstaver, tal, dyr, planter osv. Derudover pryder børnenes kreationer også væggene og bliver løbende skiftet ud, at efter årstid/højtid. Der er blomster på bordet og potteplanter i hver vindueskarm, for netop at understøtte den trygge hjemlighed, desuden bidrager de til et sundere indeklima. Ofte er der også pyntet med små sten, kogler grene eller blomster, som børnene har fundet i skoven, eller andre steder. Legetøjet er sorteret i ensfarvede kasser, for at give ro til øjet, men alle kasser har et vedhæftet billede af indholdet, så det alligevel skaber et overblik for børnene over udvalget. Derved kan de blive inspireret og lege med netop dét de har lyst til. Der er også fri adgang til farveblyanter, tusser og papir, og børnene har desuden en malebog liggende i hver deres skuffe med både navn og foto på.

Køkkenet er indrettet med et stykke af bordpladen sænket ned til børnenes højde, således at børnene nemt kan deltage i madlavningen. Det kan fx være at skære frugt og grønt, ælte en dej, forme boller, eller røre fars. Desuden har vi små træskamler, om også gør det muligt for børnene at være med andre steder i køkkenet, fx skrælle kartofler eller gulerødder ved vasken, eller skylle frugt og grønt. At hjælpe til i køkkenet er også udviklende for motorikken, og samtidig giver det anledning til en god snak om mad, sundhed og råvarer. Børnene får viden om hvordan mad, brød, kager m.m. tilberedes og anrettes. Der arbejdes på samarbejde børnene imellem og at forstå en besked.

Toilettet består af to små rum med en døråbning imellem (uden dør). Det gør at børn der ønsker mere fred ved toiletbesøg, kan gå ind på det inderste toilet og være lidt afskærmet

fra andre på badeværelset. Der er desuden to døre; en ind til stuen, og én ud til legepladsen, hvilket gør det nemt at gå på toilet, selvom man er ude at lege, og samtidig minimerer snavs tværs gennem huset.

Garderoben er et åbent og lyst rum med garderobepladser på to af væggene. Der er gulvvarme og varmerør i bunden af hver enkelt garderobe for at tørre overtøj og fodtøj hurtigere, og derved få et bedre indeklima. Den åbne gulvplads, giver børnene rig mulighed for selv at bruge tid på at tage tøj på. Den voksne kan nemt sidde i midten af rummet og hjælpe og guide den enkelte, da der her er frit udsyn til alle garderober.

Kontoret er lyst med mange vinduer og stort nok til også at indeholde et spisebord med tilhørende stole. Det bliver både anvendt til møder med forældre og andre fagpersoner, men vi benytter også kontoret sammen med børnene. Leger vi inde, kan det være, at en mindre børnegruppe vil lege i fred dér. Ved planlagte aktiviteter kan det også være et godt sted at tage nogle børn med ind, da det kan give ro fra resten af huset til fx at spille spil, have sproggruppe, lave kreative aktiviteter.

Legepladsen er en stor åben grund der går hele vejen rundt om huset. Den er indrettet så der er mulighed for aktiv leg med fuld fart på cyklerne. Vi ser / hører at der laves aftaler, alliancer, opfindes lege og fantasien bliver flittigt brugt, således at cykler bliver til busser, motorcykler, fejmaskiner osv.

Legepladsen er en stor grund (størrelse i m²?) med alene-hjørner hvor børnene kan lege uforstyrret. Der er hængekøjer til at slappe af i, legehuse til at lege f.eks. far, mor og børn eller andre lege. Det er også muligt at klatre i klatretræ samt løbe på skråning. Her får børnene trænet balance / grovmotorik samt tumlet med hinanden op og ned af bakken. Der er også kolbøttestænger hvor børnene bliver stimuleret motorisk. At gynte sammen er en rigtig god samarbejdsøvelse, som kræver balance og samtidig rytme og forhandling om hvem der gør hvad, hvornår

Ved siden af børnehaven befinder sig et idrætsområde som bliver flittigt brugt. Her er der mulighed for at køre på løbecykler op og ned at en lille skråning. Langs kanten af området er en en masse høje træer, hvor børnene kan bygge huler, klatre og gemme sig. Områdets lange bane giver anledning til at der løbes eller køres stærkt.

I børnehaven er forskellige bede og frugttræer. Disse er børnene med til at passe. Her har vi fokus på samspillet med naturen. Hvordan passer vi på naturen omkring os? Børnene er med til at fjerne ukrudt, skadelige insekter m.m. Dette finder især sted fra forår til efterår. Fokuset på samspil med naturen, er også med til at fremme hvordan vi er sammen med hinanden. Med naturen som udgangspunkt kan vi drage paralleller til hvordan vi er sammen. Det gælder om at vi skal passe på os selv, hinanden og naturen omkring os.

I forhold til det psykiske børnemiljø, har vi i vores fokus på samspillet mellem voksen og barn. Her arbejder vi med at skabe et forhold hvor der er gensidig respekt og tolerance for hinanden. Som udgangspunkt er det vigtigt at vi er forbilleder for børnene. Vores ageren i forhold til de andre børn, vil kunne påvirke hvordan børnene ser og respekterer hinanden. Hører de os voksne omtale hinanden og de andre børn positivt, vil det har en afsmittende effekt. Fokus på det positive samt det enkelte barns styrker/ressourcer. En bevidsthed og fokus på det positive i samspillet/relationen til børnene kan ses i den måde børnene samspiller med hinanden. Har vi vist at et barn kan noget og er interessant, øger det muligheden for at det enkelte barn har nemmere kan skabe en forbindelse til de andre. Det øger barnets status i gruppen.

Det psykiske børnemiljø, børnene imellem er omfattet af alt ovenstående. Som voksne går vi foran med en pæn tone og tydeligt sprog og mimik. Vi kan joke med hinanden og sætter stor pris på at kunne grine sammen, og grine med børnene. At have det sjovt, gør hverdagen til en leg, og støtter dermed børnenes sammenspil med hinanden. Vi guider børnene i hvordan man kan føre en samtale, fx ved at opfordre til spørgsmål og kommentarer til hinanden, hvis én fortæller om noget spændende de har oplevet, så kan man reagere med undren og spørge ind, eller lade sig imponere og give udtryk deraf. Det kan også være at afvise på en god måde. Takke nej til mælk i sit glas, eller nej til at lege en leg man ikke har lyst til.

Når børnene hører de voksne kommentere og lytte til andre børn, giver det dem et billede af hvordan de selv kan agere over for kammeraterne.

(anvende barnets navn i positive sammenhænge)

(accept af menneskers forskellighed) mobning blandt børn?

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Vi ser alt i vores daglige rutiner som værende en del af barnets alsidige udvikling. I de planlagte pædagogiske aktiviteter og forløb kan vi fokusere på særlige områder inden for læreplanstemaerne, men i rutinepædagogikken støtter vi det enkelte barns alsidige personlige udvikling.

Eksempelvis:

- ved toiletbesøg og i køen dertil, hvor vi øver almen hygiejne og at vente på tur
- i vores samling, hvor børnene lærer at lytte til hinanden og fortæller for andre.

- i garderoben, når vi tager tøj på og snakker med kammeraterne imens
- generelt i de daglige "huslige pligter", såsom at gøre rent, vande blomster, lave mad, luge ukrudt osv.

Om morgenen når vi tager imod børnene, sørger vi for at få sagt godmorgen til hver enkelt der kommer, og går ud i garderoben og hilser på forældrene også. Vi ønsker at skabe en tryk velkomst og samtidig støtte barnet i almen høflighed, da det støtter en positiv tone og tilgang til sine medmennesker.

Vi ønsker for det enkelte barns alsidige personlige udvikling at:

- det lærer at aflæse andres signaler, og dermed også lære sig selv bedre at kende.
- give det mulighed for undersøge og eksperimentere i leg og relationer og i trygge rammer afprøve egne grænser.
- tilbyde det forskellige muligheder for aktiv deltagelse i forskellige fællesskaber, så barnet kan gøre sig betydningsfulde erfaringer, både socialt og kulturelt.
- give det tid til leg og tryk ved de voksnes nærvær, så det ved at den voksne altid vil hjælpe med fx at tage kontakt til andre, eller hjælpe i en konflikt.
- det må mærke nærværende voksne, som også har tid til bare at sidde med barnet på skødet, give en krammer eller føre en samtale.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Vi har ikke børnegruppen opdelt i grupper, men holder samling fælles med alle 25 børn og alle voksne. Det gør vi for at støtte børnene i at være en del af et større fællesskab. De yngste har rig mulighed for at finde tryghed både hos de voksne, eller ved at sidde sammen med nogle af de ældste børn. Ved at have alle samlet, kan de børn som er trygge ved at deltage meget aktivt, fx ved at række hånden op flere gange og fortælle, eller besvare de voksnes spørgsmål, få en succesoplevelse, samtidig med, at de andre kan se dem være trygge i det, og dermed måske inspireres eller opmuntres til selv at prøve at deltage mere aktivt.

Hver uge er to børn udvalgt til at være "Ugens Hjælper", som går med ud og handler, tæller børn til samling og dækker bord hver dag den uge. De to kan sammensættes med forskellige bagtanker. Det kan være to børn:

- én af de store der hjælper én af de mindste.
- der er gode venner, hvor vi ønsker at støtte relationen.
- der sjældent leger, men hvor vi ønsker at skabe en relation.

Når der spises, sidder vi i mindre grupper. Gruppernes sammensætning kan skabe grobund for relationer som børnene normalt ikke ville vælge. I disse sammensætninger kan vi voksne eksperimentere med børnefællesskaber. Dette giver anledning til at børnene finder ud af hvad de har til fælles. De får derigennem mulighed for at dele holdninger.

Vi har desuden fokus på at støtte barnet i dets sociale udvikling ved at:

- afsætte tid til fri leg, for at barnet kan afprøve forskellige legerelationer i løbet af dagen.
- være til stede og observere børnenes leg, for at kunne gribe ind, hvis konflikter går i hårdknude, eller udvikler sig i en uheldig retning.
- være imødekommende og behjælpelige overfor forældrene i afleverings- og afhentningssituationer.
- rose barnet og sætte ord på hvad det gør godt i sin relation til andre.
- sætte ord på følelser både og gode og svære situationer, for at lære barnet at have empati og være hjælpsom overfor andre.
- støtte barnet i at sige fra og til i legen og i alle situationer sætte ord på sin frygt og usikkerhed, for at vi sammen kan hjælpes ad igennem det.
- have øje for det enkelte barns zone for nærmeste udvikling.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Kommunikation handler både om sprog, krop og bevægelser. Til vores samling hver formiddag stiller vi spørgsmål til børnene for at støtte dem i at fortælle og sætte ord på. Fx hvis vi ved at et barn har oplevet noget ekstraordinær, så kan vi være behjælpelige med at få fortalt det, ved at stille spørgsmål og støtte det i at uddybe og forklare. Dermed lærer børnene hinanden bedre at kende, og de oplever et fællesskab hvor vi kan tale åbent sammen. I legen og de selvvalgte fællesskaber står vi til rådighed med at få kommunikeret ønsker og forslag og giver børnene til at forhandle indbyrdes om fx skovle og spande i sandkassen eller cyklen man godt kunne tænke sig.

I vores dagligdag arbejder vi med børns sprog og kommunikation ved at:

- skabe øjenkontakt for at aflæse humøret hos barnets, og for at have en god kontakt i relationen.
- læse bøger der giver anledning til samtale
- synge og lave rim og remser hver dag til samling
- tale om bogstaver og tal når vi hver uge har fokus på et bogstav i alfabetet

- spille spil med mindre børnegrupper
- tælle børn ved samling og se på vejret og dagen og på hvem vi mangler
- sætte ord på rutinerne, fx i gardroben sige højt hvad de forskellige beklædningsgenstande hedder og tale om højre og venstre hånd/fod.
- tage børn fra i mindre grupper og have "Sproggrupper" hvor der arbejdes med mundmotorik, udtale og kommunikative evner.
- bruge kropssprog og samtale om hvad fx "tommel op" er et udtryk for.
- lave fagter til sange, og vise at man kan kommunikere en tekst med andet end ord.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

At bevæge sig er en nødvendig del af livet. Hvordan og hvor meget kan svinge individuelt, men uanset, ønsker vi at møde det enkelte barn i dets nærmeste udviklingszone og derfra støtte og motivere til at udfordre sig selv kropsligt; helt fra de små finmotoriske ting, som at tælle med fingrene, pege og bruge pincetgreb, til de større grovmotoriske udfordringer med at klatre i træer, hoppe af gyngen og at cykle på 2-hjulet pedalcycle.

Det gør vi bl.a. ved at:

- samtale om kroppen; hvad kropsdelen hedder, hvad de kan og hvordan vi kan se forskellige ud mht. køn, hudfarve, størrelse og facon.
- være flere på toilettet samtidig, så der skabes et naturligt forhold til hvordan vi ser forskellige ud
- lege fangelege med børnene
- danse til musik
- lave fagter og bevægelser til sange og remser ved samling
- øve barnet i selv at tage tøj af og på
- have mange tilgængelige køretøjer (løbecykler, trehjulede, løbehjul, trillebøre m.m.)
- skabe fysiske miljøer der lægger op til leg med bevægelse, fx kolbøtte-stænger
- hvert år have en ugentlig cykeldag i hele maj måned, og deltage i en cykellegekampagne
- vaske hænder når vi har været ude og/eller før vi skal spise
- arbejde fokuseret med sanserne i perioder med forskellige forløb, fx med musik, kulde/varmpåvirkning osv.
- lave mad sammen med børnene, så de både kan se, lugte og smage undervejs i processen.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Vi bruger naturen meget i vores dagligdag, da vi er ude både formiddag og eftermiddag. Det være sig vores egen have med højbede, planter, træer og blomsterbede, som alt sammen er noget børnene er med til at passe og værne om. Men også skoven og stranden, når vi går på tur hver uge.

- Vi samtaler om hvordan blomsterne på træerne bliver til frugt og om hvordan vi kan skabe gode forhold for dyr, planter og insekter.
- Vi høster og smager af egen avl og bruger det i vores madlavning over bålet om fredagen.
- Vi laver eksperimenter med fx at lave et bænkebidder-bo, så vi kan nærstudere deres livscyklus og få gode samtaler om hvordan vi giver dem de bedste betingelser.
- Vi følger årets gang og taler om vind og vejr, og går fx rigtig gerne ned på stranden i kraftig blæst for at se de store bølger.
- Vi prøver at inspirere børnene til at lade sig begejstre og forholde sig nysgerrigt til at i naturen omkring os.
- Vi følger barnets spor og interesse og finder gerne leksika frem for at blive klogere på fx et insekt der er fundet.
- Vi besøger Bofa og lærer om genbrug
- Vi samler affald i naturen
- Vi samler frugt, bær og spiselige planter i naturen.
- Vi laver æggebakkebingo, som støtter børnene i at lede efter bestemte ting i naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I Naturbørnehaven har vi mange traditioner omkring de danske mærkedage og højtider. Vi fortæller børnene om historierne bag dagene, fx hvorfor man spiser hveder før Store Bededag, hvorfor man bærer lys til Lucia og brænder en heks på bålet til Skt. Hans. Vi "leger" os også gennem andre traditioner såsom nytårsaften, hvor vi holder en fest i ugen efter nytår og hopper ind i det nye år med nedtælling til kl.12 (middag).

I hverdagen til vores samling har vi en "ugens sang" som både kan være almindelige kendte børnesange, men også gamle salmer og sange. På den måde er vi med til at give børnene kendskab til noget af den gamle danske sangskat.

Vi har flere gange haft musikforløb med forskellige musikere for at opleve forskellige måder at bruge musikken på, og høre forskellige instrumenter. Vi har også selv instrumenter, og kan eksperimentere med lyd og rytmik.

I hverdagen har vi jævnligt fat i det kreative, både med dans og sang, men også med saks, lim, perler og maling. Vi klippe-klistrer hvad der passer til højtiderne, men følger også børnenes interesser og leg. Fx kan nogen have været i zoologisk have og så kan vi med karton og kasser, bygge en zoologisk have til vores legetøjsdyr.

Andre ting vi laver som har med kultur, æstetik og fællesskab at gøre:

- Vi tager på Bornholms museum, og bidrager også selv til deres juleudstilling
- Vi tager årligt til AakirkeJULEby
- Vi hjælper bytinget i Hasle med at pynte byen op til påske
- Vi ser krybbespil i kirken, lavet af skolen
- Vi tager til Rovfugleshow når vi modtager invitation dertil
- Vi mødes med andre børnehaver til forskellige fællesarrangementer rundt på øen.
-

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

